

International Journal of **Kannada** Research

www.kannadajournal.com

ISSN: 2454-5813

IJKR 2022; 8(3): 67-71

© 2022 IJKR

www.kannadajournal.com

Received: 08-05-2022

Accepted: 12-06-2022

ಡಾ. ರಮೇಶ ಮಾದರ

ಸಂಶೋಧಕರು,

ಡಾ.ಆರ್.ಸಿ.ಹೀರೇಮಠ, ಕನ್ನಡ

ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠ, ಕರ್ನಾಟಕ

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ,

ಕರ್ನಾಟಕ, ಭಾರತ

ಅಕ್ಕನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಭಾವ

ಡಾ. ರಮೇಶ ಮಾದರ

ಅನುಭವದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆಯ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರಿಂದ ಅಕ್ಕನಂತವರು ಇಡೀ ಸಮಾಜದ ಹಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಗಾಳಿಗೆ ತೂರುವ ಮೂಲಕ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಗಂಡನ ಹಂಗು ಹರಿದು ತನಗೆ ಎದುರಾಗುವ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ದಿಟ್ಟತನದಿ ಎದುರಿಸಿ ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತ ತನ್ನ ಅಂತರಂಗದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಪಥದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದದ್ದು ಒಂದು ಮೈಲಿಗಲ್ಲು. ಅಕ್ಕನ ನಿಲುವುಗಳು ಇವತ್ತಿಗೂ ಕಾರ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರುವಲ್ಲಿ ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ೧೨ನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕಾಗಲೇ ಅವಳು ತಳೆದ ಗಟ್ಟಿ ನಿರ್ಧಾರ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಸಂಕ್ರಮಣದ ಕಾಲ. ಹೆಣ್ಣು ಎಂದರೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಜನಗಳ ಮಧ್ಯೆ, ಅವಳು ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ನಿಂತು ಸ್ತ್ರೀ ಕುಲವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಮಾನತೆಯ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಳಾದರೂ ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಮಾಜ ಮಾಡದಿರುವುದೇ ನಮ್ಮ ದುರಂತವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕೇವಲ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದಿರುವ ಆದರ್ಶ, ಮೌಲ್ಯ, ಕಾನೂನುಗಳು ಇವತ್ತಿಗೂ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳ್ಳದಿರುವುದೇ ಅಸಮಾನತೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. ಇಂದು ಮತ್ತೇ ಅಕ್ಕನ ಮಾತುಗಳತ್ತ, ಅವಳ ನಿಲುವುಗಳತ್ತ ಮುಖ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳೆ ಅಬಲೆಯಲ್ಲ ಸಬಲವೆಂಬುದನ್ನು ಆಕೆಯ ವಚನಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಇಂದಿನ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉಡುತಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಲ ಶೆಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಸಮತಿಯರೆಂಬ ಶಿವಭಕ್ತ ದಂಪತಿಗಳ ಮಗಳಾಗಿ ಜನಿಸಿದ ಮಹಾದೇವಿ ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ಶಿವನನ್ನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತ ಬಂದಳು. ವೈಹಾಳಿಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ ಕೌಶಿಕನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಅವಳನ್ನು ವರಿಸುವ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ, ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ಮಹಾದೇವಿಯ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿಯೇ ವಿವಾಹಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಶರತ್ತುಗಳ ಮೂಲಕ ಅರಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅಕ್ಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕೌಶಿಕ ಮುರಿದಾಗ ಅವನನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಯಾರ ಹಂಗನ್ನು ಬಯಸದೇ ಕಲ್ಯಾಣದ ಹಾದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಮಹಾಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆಯುವುದರ ಮೂಲಕ ಮಹಾದೇವಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಕ್ಕನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಮುಂದೆ ಹಲವು ಕಾಲ ತನ್ನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯವು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳೇ ಇಂದು ನಮಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗಿರುವ ವಚನಗಳು. ಶಿವನನ್ನೇ ತನ್ನ ಗಂಡನಾಗಿ ಪಡೆಯುವ ಅವಳ ದಿಟ್ಟವನ್ನು ವಚನಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗದೇ ಇರಲಾರದು. ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಬಯಸಿದ ಹಾದಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ.

“ಚಂದನವ ಕಡಿದು ಕೊರೆದು ತೇದೋಡೆ

ನೊಂದೆನೆಂದು ಕಂಪಬಿಟ್ಟಿತೇ?

ತಂದು ಸುವರ್ಣವ ಕಡಿದೋಡೆ

ಬೆಂದು ಕಳಂಕ ಹಿಡಿದಿತ್ತೇ?

ಸಂದು ಸಂದು ಕಡಿದ ಕಬ್ಬನು ತಂದು ಗಾಣದಲಿಕ್ಕಿ

ಬೆಂದು ಪಾಕಗೊಳೆ, ಸಕ್ಕರೆಯಾಗಿ ಸಿಹಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತೆ !

ನಾ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಹೀನಂಗಳೆಲ್ಲವ ತಂದು ಮುಂದಿಳುಹಲು ನಿಮಗೆ ಹಾನಿಯೇ?”

Corresponding Author:

ಡಾ. ರಮೇಶ ಮಾದರ

ಸಂಶೋಧಕರು,

ಡಾ.ಆರ್.ಸಿ.ಹೀರೇಮಠ, ಕನ್ನಡ

ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠ, ಕರ್ನಾಟಕ

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ,

ಕರ್ನಾಟಕ, ಭಾರತ

ಎನ್ನ ತಂದೆ ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವಯ್ಯ,
ಕೊಂದಡೆ ಶರಣೆಂಬುದು ಮಾಣೆ”

ಶ್ರೀಗಂಧವನ್ನು ಕಡಿದು ನೋಡಿದರು, ತೇದಿ ನೋಡಿದರು ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಬೀರುವುದಲ್ಲವೆ. ಚನ್ನವು ಹಾಗೆಯೇ ಕುಲುಮೆಗಾಕಿ ಬಡಿದು ತೀಡಿದಷ್ಟು ಹೊಳಪನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಕಬ್ಬನ್ನು ಕಡಿದರೂ ಹಿಂಡಿದರೂ ಅದರಿಂದ ಸಿಹಿ ಬರುವುದಲ್ಲವೆ ಹಾಗೆ ಬಾಳಲ್ಲಿ ಹೇಳದೆಯೇ ಬರುವ ಕಷ್ಟ-ನಷ್ಟ ನೋವು ಎಲ್ಲವನ್ನು ನಾನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೇ ಸ್ವೀಕರಿಸುವೆನು. ಅವುಗಳಿಗೆ ಜಗ್ಗದೆ ಮುನ್ನುಗ್ಗುವೆನು. ಆದರೆ ಶರಣೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಬಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬ ಗಟ್ಟಿತನವನ್ನು ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕೆ ತೋರುತ್ತಾಳೆ. ಶರಣರ ಒಡನಾಟದಿಂದ ಬಾಳಿನ ಸಾರವನ್ನು ಅರಿತ ನಂತರ ಅಶಾಶ್ವತಗಳ ಹಿಂದೆ ನರಳುವ ಮನುಜರ ಬಾಳಿಗಿಂತ ಶಾಶ್ವತ ಮತ್ತು ಸತ್ಯದ ಮಾರ್ಗ ಅವಳಿಗೆ ಪ್ರೀಯವಾಗಿರುವುದನ್ನಿಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

“ಹಸಿವಾದರೆ ಭಿಕ್ಷಾನ್ನಗಳುಂಟು
ತೃಷೆಯಾದರೆ ಕೆರೆಹಳ್ಳ ಬಾವಿಗಳುಂಟು
ಶಯನಕ್ಕೆ ಹಾಳು ದೇಗುಲವುಂಟು
ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಆತ್ಮಸಂಗಾತಕ್ಕೆ ನೀನೆನಗುಂಟು”

ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ತೊರೆದು, ಯಾರ ಹಂಗಿಲ್ಲದೆಯೂ ಬದುಕಬಲ್ಲೆನೆಂಬುದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ತೋರಿಸಿದವಳು. ನಾವುಗಳು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಒಂದೊಂದು ವಸ್ತು, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನೆಯ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಕ್ಕನ ಮಾತು ಬಹಳ ಕಹಿಯಾಗಬಹುದು. ಶ್ರೀಮಂತ-ಬಡವ, ಮಾಲಿಕ-ಕೂಲಿಕಾರ ಹೀಗೆ ಚೈನ ಸಿಸ್ಟಮ್ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸಂಬಂಧಗಳೆಲ್ಲ ಹಾಗೆಯೇ ಗಂಡನಿಲ್ಲದ ಹೆಂಡತಿ, ಹೆಂಡತಿಯಿಲ್ಲದ ಗಂಡ ಬದುಕಲಾರವೋ ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ತಾನು ನೆಚ್ಚಿನ ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೇ ನನ್ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಇರುವುದಾದರೆ ಮತ್ತಾರದ ಹಂಗಿನೆಗೆ ಬೇಡವೆಂಬ ಮಾತು ವಾಸ್ತವತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ನೀಡಿದಾತ ನಾನೇ ನೀಡಿದೆ ಎಂಬುವ ಅಹಂ ಪಡೆದಾತು ನಾನೇ ಪಡೆದೆನೆಂಬ ಬಿಮ್ಮುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿರುವ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಅಕ್ಕನ ನುಡಿಗಳು ಹೊಸ ಹೊಳವಿಗೆ ಚಾವಿ ಕೊಟ್ಟಂತಿದೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ನ, ಅರಿವೆ, ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿರುವಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಸಂಪತ್ತೆಂಬ ಇವತ್ತಿನ ಅರ್ಥ ನೀತಿಯನ್ನು ೧೨ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೇ ನೀಡಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

“ನಲದ ಮರೆಯ ನಿಧಾನದಂತೆ
ಫಲದ ಮರೆಯ ರುಚಿಯಂತೆ
ಶಿಲೆಯ ಮರೆಯ ಹೇಮದಂತೆ
ತಿಲದ ಮರೆಯ ತೈಲದಂತೆ
ಮರದ ಮರೆಯ ತೇಜದಂತೆ
ಭಾವದ ಮರೆಯ ಬ್ರಹ್ಮವಾಗಿಪ್ಪ
ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ನಿಲವನಾರೂ ಅರಿಯಬಾರದು”

ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಮುಕ್ತಿಯು ಹೇಗಿರುತ್ತದೆಂಬ ಆಶಯವನ್ನು ಈ ಮೇಲಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಆಡಂಬರದ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವ ನಾವುಗಳಿಗೆ ಭಕ್ತಿ,

ಮುಕ್ತಿಯ ಗಾಳಿ ಗಂಧವೇ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗದು. ಹಣ್ಣು, ಕಾಯಿ, ಹೂ, ವ್ರತ, ಉಪವಾಸ, ಕಾಣಿಕೆ, ದೇಣಿಗೆ ಮುಂತಾಗಿ. ದೇವರಿಗೆ ನೀಡುವುದೇ ಭಕ್ತಿಯಾಗಿ, ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಆಸೆ-ಆಮಿಷಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡಿ ಅವುಗಳ ಪಡೆಯುವುದೇ ಮುಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ನಿಜ ಸ್ವರೂಪವೇ ಇವತ್ತು ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ವಿಶಾದಕರು, ವಚನಕಾರರನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ನೆನೆದರೆ ಭಕ್ತಿ ಮುಕ್ತಿಯ ಒಂದು ಕಲ್ಪನೆ ನಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಡಂಬರವಿಲ್ಲದ ಆಸೆ-ಆಮಿಷಗಳಿಲ್ಲದ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿವನನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದದ್ದು. ದೇವರ ಮತ್ತು ಭಕ್ತರ ಮಧ್ಯೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗೋಚರವಾಗದಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಫಲಪುಷ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಸವಿ-ಸುವಾಸನೆಗಳು ಕಾಣಲಾರವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ದೈವವನ್ನು ಕಾಣುವ ಕ್ರಮವೊಂದನ್ನು ಶರಣರು ನೀಡಿದರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕನ ಈ ಮಾತನ್ನು ನೆನೆಯಬಹುದು.

“ಕಿಡಿ-ಕಿಡಿ ಕೆದರಿದರೆ
ಎನಗೆ ಹಸಿವು ತೃಷೆ ಅಡಗಿತ್ತೆಂಬೆನು
ಮುಗಿಲು ಹರಿದು ಬಿದ್ದರೆ
ಎನಗೆ ಮಜ್ಜನಕ್ಕರೆದರೆಂಬೆನು
ಗಿರಿ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೆ ಎನಗೆ ಪುಷ್ಪವೆಂಬೆನು
ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ ಶಿರಹರಿದು ಬಿದ್ದರೆ
ಪ್ರಾಣ ನಿಮಗರ್ಪಿತವೆಂಬೆನು”

ಅನುಭವದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿರುವ ವಚನವಿದು. ಕಿಡಿ ಕಿಡಿ ಕೆದರಿದಾಗ ಹಸಿವು ಅಡಗಿತ್ತೆಂಬ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ, ಸತ್ಯಗಳ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ವಾದ-ವಿವಾದ ಚರ್ಚೆಗಳು ನಡೆದಾಗಲೇ ನಿಜವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆವು. ಅನುಭವ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕನೊಂದಿಗೆ ನಡೆಯುವ ಚರ್ಚೆಗಳೆಲ್ಲವು ಅವಳನ್ನು ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವದಡೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿವೆ. ಆ ಬೆಳಕೆ ಮುಂದಿನ ದಾರಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಮುಗಿಲು ಹರಿದು ಬಿದ್ದರೂ, ಗಿರಿಯು ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೂ, ಶಿರವು ಕತ್ತರಿಸಿದರೂ ಪ್ರಾಣವು ನಿಮಗರ್ಪಿಸಲಿ ಅವಳ ಸಮರ್ಪಣ ಭಾವದ ಹಿಂದೆ ಇರುವೆಲ್ಲ ಅವನದಾಗಿರುವಾಗ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಘಟನೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಕಂಡು ಅನುಭವಿಸುವುದನ್ನು ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತಾಳೆ ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕೆ.

“ಹುಟ್ಟಿದೆ ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ
ಬೆಳೆದೆನು ಅಸಂಖ್ಯಾತರ ಕರಣದಲ್ಲಿ
ಸುಜ್ಞಾನವೆಂಬ ತುಪ್ಪ
ಪರಮಾರ್ಥವೆಂಬ ಸಕ್ಕರೆಯನಿಕ್ಕಿದಿರಿ ನೋಡಾ
ಇಂತಪ್ಪ ತ್ರಿವಿಧಾಮೃತವ ದಣಿಯಲೆರೆದು ಸಲಹಿದಿರಿ
ಎನ್ನವಿವಾಹವ ಮಾಡಿದಿರಿ
ಸಯವಪ್ಪ ಗಂಡಂಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರಿ
ಕೊಟ್ಟ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಲೆಂದು ಅಸಂಖ್ಯಾತರೆಲ್ಲರುನೆರೆದು
ಬಂದಿರಿ
ಬಸವಣ್ಣ ಮೆಚ್ಚಲು ಒಗೆತನವ ಮಾಡುವೆ
ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಕೈ ವಿಡಿದು
ನಿಮ್ಮ ಮಂಡೆಗೆ ಹೂವ ತಹನಲ್ಲದೆ ಹುಲ್ಲತಾರೆನು
ಅವಧರಿಸಿ ನಿಮ್ಮಡಿಗಳೆಲ್ಲರು
ಮರಳಿ ಬಿಜಯಂಗೈವುದು ಶರಣು ಶರಣಾರ್ಥಿ”

ಅಕ್ಕನ ವಚನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಬಂಧ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆ ಸಂಬಂಧ ಎಂತದಂದರೆ ಭವದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ. ನಿಜವಾದ ತಂದೆ-ತಾಯಿ-ಗಂಡ ಎಲ್ಲ ಬಂಧನವ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಕಂಡು ಅನುಭಾವಿಗಳ ಸಂಗವ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕವಾಗಿ ತಾನು ಅರಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಥವಾ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಗಂಡನನ್ನು ಪಡೆದು ಆತನೊಂದಿಗೆ ಕಾಲಕಳೆಯಲೆಂದು ಕದಳಿಗೆ ತೆರಳುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ವಚನ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಬಸವಣ್ಣನವರು ಒಪ್ಪಿರುವ ಒಗೆತನವೆಂದರೆ ಇಡೀ ಶರಣ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಅಪ್ಪಿರುವ ಶಿವನ ಸನಿಹವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಿದ್ಧವಾದ ಅವಳ ಬಯಕೆ, ಕನಸು ನನಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಬಯಸುವ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳು ಲಭ್ಯವಾದಾಗ ಮುಂದೆ ಬಯಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಹಾಗೆ ಅಕ್ಕನಿಗೆ ತನ್ನ ಗಟ್ಟಿತನವನ್ನು ಒರೆಗಚ್ಚಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನನ್ನು ಪಡೆದ ಕನ್ನಿವೇಶ ಚಿತ್ರಿತಗೊಂಡಿದೆ. ಅವಳ ಮಧುರಭಕ್ತಿ ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನನ್ನು ಪತಿಯಾಗಿ ತಾನು ದೇವಸತಿಯಾಗಿ ಬಾಳಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದವಳು.

“ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಮ ಪುರಾಣಗಳೆಲ್ಲವು
ಕೊಟ್ಟಣವ ಕುಟ್ಟಿದ ನುಚ್ಚು ತೌಡು ಕಾಣಿಭೋ
ಇವ ಕುಟ್ಟಲೇಕೆ ಕಸುಕಲೇಕೆ?
ಅತ್ತಲಿತ್ತ ಹರಿವ ಮನವ ಶಿರವನರಿಡೆ
ಬಚ್ಚಬರಿಯ ಬಯಲು ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ”

ವೇದ, ಶಾಸ್ತ್ರಗಮನ ಪುರಾಣಗಳೆಲ್ಲವು ಓದದ, ತಿಳಿಯದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಿ, ಭಕ್ತಿಯ ಲಭ್ಯತೆಯ, [ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು] ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿರುವ ವೈದಿಕರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅಕ್ಕ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಕಂದಾಚಾರಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಮುಳುಗುತ್ತಿರುವ ಜನರು ಹೊಸ ಹಾದಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯ ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ನೂರಾರು ದೇವರು, ದೇಗುಲಗಳ ಮಧ್ಯೆ ದಾರಿ ಕಾಣದೆ ಅಲೆದಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಮನದಲ್ಲಿರುವ ಚಂಚಲತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಗಟ್ಟಿ ನಿಲುವು ತಳೆದಾಗ ಬಟ್ಟ ಬಯಲಲ್ಲೂ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂಬ ಮನವರಿಕೆಯನ್ನು ಅಕ್ಕ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಇವತ್ತು ದೇವರುಗಳ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿ ಕಳೆದು ಹೋಗಿರುವ ನಾವು ಅಕ್ಕನ ನುಡಿಗಳ ಮೂಲಕ ಮತ್ತೆ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಭಕ್ತಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಪಥವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಆ ಮೂಲಕ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಆಕಾರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ನೀಡಿತು.

“ಅರಿಯದವರೊಡನೆ ಸಂಗವ ಮಾಡಿದಡೆ
ಕಲ್ಲು ಹೊಯ್ದು ಕಿಡಿಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಬಂತೆ
ಬಲ್ಲವರೊಡನೆ ಸಂಗವ ಮಾಡಿದಡೆ
ಮೊಸರ ಹೊಸೆದು ಬೆಣ್ಣೆಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಬಂತೆ
ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಸಂಗವ
ಮಾಡಿದಡೆ
ಕರ್ಪುರ ಗಿರಿಯನುರಿ ಕೊಂಬಂತೆ”

ಸಂಗ, ಸಹವಾಸವೆಂಬುದು ಇಡೀ ಬದುಕಿನ ಆಗುಹೋಗುಗಳೆರಡನ್ನು ನಿರ್ದರಿಸುತ್ತದೆ. ‘ಸಹವಾಸದಿಂದ ಸನ್ಯಾಸಿ ಕೆಟ್ಟನೆಂಬ ಗಾದೆಯಂತೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನ ನಿಂತಿರುವುದು ಸಂಗದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರಿಯದವರು, ತಿಳಿಯದವರು, ಅಜ್ಞಾನಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಲೆಯಲಾಗಲಿ, ತಿಳಿಯಲಾಗಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದೇ ಅರಿತವರೊಡನೆ, ತಿಳಿದವರೊಡನೆ ಒಡನಾಟವ ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಅಂದುಕೊಂಡ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮೊಸರು ಬೆಣ್ಣೆಯಾಗುವ ಪರಿಯೇ ಇದು. ಶರಣರ ಆಗಮನದಿಂದ ನಿಂತು ನೀರಾಗಿದ್ದ ಸಮಾಜ ಚಲನಗೊಂಡು ಚೇತನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿತು. ಮೌಢ್ಯತೆ, ಅಂಧಾಚಾರ, ಕಂದಾಚಾರ ಮುಂತಾಗಿ ಗೊಡ್ಡು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಿ ಬೆಳಕಿನತ್ತ ಕರೆದುಕೊಂಡು ನಡೆದರು. ಇಂತಹ ಶರಣರ ಸಂಗದ ಫಲವಾಗಿಯೇ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯಂತಹ ಸಾವಿರಾರು ಶಿವಶರಣೆಯರು ಇಂದು ತಮ್ಮ ಗುರಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಕವಾಯಿತು.

“ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೊಂದು ಮನೆಯ ಮಾಡಿ
ಮೃಗಗಳಿಗಂಜಿದಡೆಂತಯ್ಯ?
ಸಮುದ್ರದ ತಡೆಯಲೊಂದು ಮನೆಯ ಮಾಡಿ
ನೊರೆ ತೆರೆಗಳಿಗಂಜಿದಡೆಂತಯ್ಯ?
ಸಂತೆಯೊಳಗೊಂದು ಮನೆಯ ಮಾಡಿ
ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ನಾಚಿದಡೆಂತಯ್ಯ?
ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವ ಕೇಳಯ್ಯ
ಸ್ತುತಿ ನಿಂದೆಗಳು ಬಂದರೆ
ಮನದಲ್ಲಿ ಕೋಪವ ತಾಳದೆ ಸಮಾಧಾನಿಯಾಗಿರಬೇಕು”

ಶರಣ-ಶರಣೆಯರು ತಳಿವ ನಿಲವುಗಳೂ ಎಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡವುಗಳೆಂದರೆ ಇಡೀ ಲೋಕವೇ ಅವರೆದಿರು ಬಿದ್ದರೂ ದಿಟ್ಟತನದಿ ಎದುರಿಸುವ ಸ್ಥೈರ್ಯವನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಕಾರಣ ಸತ್ಯ, ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವವರಿಗೆ ಮತ್ತಾರ ಹಂಗೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬ ಗೆಲುವಿನ ಹಾದಿ ಅವರದು. ಆ ಪಥವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದವಳೇ ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕ. ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಮೃಗಗಳಿಗೆ, ಸಮುದ್ರದ ನೊರೆ-ತೆರೆಗಳಿಗೆ, ಸಂತೆಯೊಳಗಿನ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಅಂಜುವುದೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತ ಇರುವ ಸಮಾಜ ಮನುಷ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಮೃಗವಾಗಿರುವಾಗ ಅವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಅಂಜದೆ-ಅಳುಕದೆ ಮುನ್ನಡೆಯುವ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಕುಳಿತರೆ ಸಾಧನೆಗಳಿಗೆ ಮಂಕುಕವಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಬರುವ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಎದುರುಗೊಂಡು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಸಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ನವಮಾರ್ಗವನ್ನು ತುಳಿದು ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದವರು ಶರಣರು.

“ಹೆಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣಾದಡೆ ಗಂಡಿನ ಸೂತಕ
ಗಂಡು ಗಂಡಾದೊಡೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸೂತಕ
ಮನೆಯ ಸೂತಕ ಹಿಂಗಿದೊಡೆ
ತನುವಿನ ಸೂತಕಕ್ಕೆ ತೆರೆಹುಂಟೆ ಅಯ್ಯಾ
ಮೊದಲಿಲ್ಲದ ಸೂತಕಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಯಿತ್ತು ಜಗವೆಲ್ಲ
ಎನ್ನ ದೇವ ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೆಂಬ ಗರುವಂಗೆ
ಜಗವೆಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣು ನೋಡಾ”

ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರೆಂಬ ಭೇದವನು ಅಳಿದವನೇ ನಿಜವಾದ ಶರಣ ಅಥವಾ ಶರಣೆಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡಿರುವರು. ಪಾರಂಪರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿ ಮೌಲ್ಯ, ಆದರ್ಶ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಮೌಢ್ಯತೆಯನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತ ಅವಳಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ನೀಡದೆ, ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಸಂಕಷ್ಟಗಳಿಂದ ಆಕೆಯನ್ನು ಜ್ಞಾನದ ಕಡೆಗೆ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಕಂಡವರು ವಚನಕಾರರು. ಅಂತೆಯೇ ಅನುಭವ ಮಂಟಪವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ತನ್ನತನವನ್ನು ಅರಿತು ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಜಾತ-ಸೂತಕಗಳಂತಹ ಮೌಢ್ಯದಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಅಕ್ಕನಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡಿನ ಮಧ್ಯ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ತಲೆದೋರಲು ಬಾಹ್ಯರೂಪ ಕಾರಣವಾಗಿದೆಯಲ್ಲದೆ ಅಂತರಂಗ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಎಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಚಾರಿತ್ರಿಕ ದಾಖಲೆಗಳ ಅವಲೋಕನದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಹೊಸ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಹಂಬಲವನ್ನು ಅಕ್ಕನ ವಚನದಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಪ್ರಕೃತಿದತ್ತವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೇಲು-ಕೀಳೆಂಬ ಭೇದಭಾವ ಸಲ್ಲದು.

“ಎಲ್ಲ ಎಲ್ಲವನರಿದು ಫಲವೇನಯ್ಯ ?
ತನ್ನ ತಾನರಿಯಬೇಕಲ್ಲವೆ?
ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಸ್ವಯವಾಗಿರಲು
ಅನ್ಯರ ಕೇಳಲುಂಟೆ? ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ”

ಅರಿವಿನ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರಗೊಳ್ಳುವ ಮನುಷ್ಯನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಇಲ್ಲವಾದರೆ, ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಬೇಕಾದ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಾಗದೆ ತೊಳಲಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ಬಾಗಿಲು ಸದಾ ತೆರೆದಿರುವಾಗ ಅದರಿಂದ ಪಡೆದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ, ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಬಳಲಾಗದೆ ವೈಫಲ್ಯವನ್ನು ಕಂಡಿರುವುದನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಣಬಹುದು. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಪಂಡಿತರೆನಿಸಿಕೊಂಡವರು ತಮ್ಮ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಬಾಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದೆ, ವಿಫಲತೆಯನ್ನು ಕಂಡಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ವಚನಕಾರರ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯೇ ತಾವು ತಿಳಿದಿರುವ ಅಥವಾ ಪಡೆದಿರುವ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಾಳಿನೊಂದಿಗೆ ಸಮ್ಮೇಳನಗೊಳಿಸಿ ನೋಡುವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅವರು ನಮ್ಮ ನಡುವೆ ಇವತ್ತಿಗೂ ಜೀವಂತವಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದು. ಅಕ್ಕನಂತೂ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಅರಿತು ಫಲವೇನು ತನ್ನ ತಾನರಿಯದೆ ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ಅರಿವೆಂಬುವುದ ಮತ್ತೆಲ್ಲ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಬೆಳಕಿನತ್ತ ಸಾಗಬೇಕೆಂಬ ನಿಲುವನ್ನು ತಿಳಿಯುತ್ತಾಳೆ.

“ಜಾಲಗಾರನೊಬ್ಬ ಹೊಕ್ಕು ಶೋಧಿಸಿ
ಹಲವು ಪ್ರಾಣಿಯ ಕೊಂದು ನಲಿನಲಿದಾಡುವ
ತನ್ನ ಮನೆಯಲೊಂದು ಶಿಶು ಸತ್ತಡೆ
ಅದಕ್ಕೆ ಮರುಗುವಂತೆ ಅವನೇಕೆ ಮರುಗ ?”

ಸಕಲ ಜೀವಸಂಕುಲವು ಒಂದೆಂಬ ಮನೋಭೂಮಿಯನ್ನು ತಳೆದ ಶರಣ-ಶರಣೆಯರಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕನೂ ಒಬ್ಬಳು. ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ಜಾಲಗಾರನೊಬ್ಬನ ಮೂಲಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ರೂಢಿಗತವಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಬಲಿ, ನರಬಲಿಯಂತಹ ಅಮಾನುಷ

ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಅವಳು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾಳೆ. ವಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾರ್ಥಗಳಿಗಾಗಿ ಅಥವಾ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಧಾನುಕರಣೆಯ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಆಚರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ಆರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂಬ ಒಳ ಅರ್ಥವು ಇಲ್ಲಿದೆ. ಜಾಲಗಾರ ಹಸಿವಿಗಾಗಿ ಬೇಟೆಯಾಡಿ ತಂದು ಸುಖಿಸುವವನು ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗುವೊಂದು ಸತ್ತಾಗ ದುಃಖಕ್ಕೀಡಾಗುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಾಣಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜೀವದ ಬೆಲೆ ಒಂದೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದಾಗಲೇ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಲೇಸನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಾಮನೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲವು ವಿಶ್ವ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ನೆಲೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದಲೇ ಜೀವ ನಿರ್ಜೀವಗಳಿಗೂ ತನ್ನದೇಯಾದ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಜಗವನ್ನು ಒಂದು ಕುಟುಂಬವಾಗಿ ಕಾಣಲು ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಶರಣೆಯರ ಇಂತಹ ನಿಲುವುಗಳ ಹಿಂದೆ ಆಳವಾದ ಚಿಂತನೆಗಳ ಬೇರುಗಳು ಅನುಭವ ಮಂಟಪದಿಂದಲೇ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿರುವುದು ನೋಡಬಹುದು.

“ಉದಯಾಸ್ತ ಮಾನವೆಂಬೆರಡು ಕೊಳಗದಲ್ಲಿ
ಆಯುಷ್ಯವೆಂಬ ರಾಶಿ ಅಳೆದು ತೀರದ ಮುನ್ನ
ಶಿವನ ನೆನೆಯಿರೆ, ಶಿವನ ನೆನೆಯಿರೆ ಈ ಜನ್ಮ ಬಳಿಕಿಲ್ಲ
ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವರದೇವನ ನೆನೆದು
ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕರೆಲ್ಲರು ಮುಕ್ತಿಪಡೆದರಂದು”

ಪಾಪಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗೋಗಿರುವ ಜನಗಳು ಬದಲಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಆಸೆ-ಆಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ-ಸಲ್ಲದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡು ಕಡೆಗೆ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗದೆ ಒದ್ದಾಡುವ ಸಂದಿಗ್ಧತೆ ಬರುವುದೆಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೀಡುತ್ತಾಳೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿಯಮದಂತೆ ಉದಯಾಸ್ತಗಳು ಹೇಗೆ ಜರುಗುತ್ತವೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಹುಟ್ಟು-ಸಾವುಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯವಿರುವ ಸಮಯವನ್ನು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕಳೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಶಿವನನ್ನು ನೆನೆಯುವ ಮೂಲಕ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು, ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಮನವರಿಕೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯ ಇತರರಿಗಿಂತಲೂ ವಿಶೇಷ ಬುದ್ಧಿವುಳ್ಳವನು, ಅವನ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯು ಇತರರಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಯನ್ನು, ನೋವನ್ನು ತರುವ ಬದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರ್ಗದ ಕಡೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲದಿಂದ ಶಿವನನ್ನು ನೆನೆಯಬೇಕಾದುದನ್ನು ಅಕ್ಕ ತಿಳಿಸುತ್ತಾಳೆ.

“ಪುಣ್ಯ ಪಾಪಗಳ ಅರಿಯದ ಮೊದಲು
ಭವ ಭವಂಗಳಲಿ ಬೆಂದೆನಯ್ಯ
ನಂಬಿ ಬಂದು ಶರಣು ಹೊಕ್ಕೆನಯ್ಯ
ನಿಮ್ಮನೆಂದು ಅಗಲದಂತೆ ಮಾಡಿ ನಡೆಸಯ್ಯ
ನಿಮ್ಮನೊಂದನೇ ಬೇಡುವನು
ಎನ್ನ ಬಂದನವ ಬಿಡುವಂತೆ ಮಾಡಯ್ಯ
ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ”

ಸಂಗವೆಂತದಿರಬೇಕೆಂಬುವುದನ್ನು ಅಕ್ಕನ ಮೇಲಿನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಒಡನಾಟ ಒಳಿತಾದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಒಳಿತಾಗಲು ಸಾಧ್ಯ. ಯಾವ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಯೋ ಅದನ್ನೇ ಯೋಚಿಸುತ್ತವೆ. ಏನನ್ನು ಯೋಚಿಸುತ್ತೇವೋ ಅದನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಶರಣ-ಶರಣೆಯರು ಸಂಗ

ಕಾರ್ಯಗಳ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿದರು. ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಬಂದ ಅಕ್ಕ ಉಳಿದ ಶರಣರೊಡನೆ ನಡೆದ ವಿಚಾರ ಮಂಥನ ಅವಳಿಗೆ ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಗೆ ಕಂಡುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಅನುವಾಯಿತು. ಅವಳು ಬಯಸಿದ ಚೆಲುವನನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ವಚನಕಾರರ ಒಡನಾಟ ಸುಮಾರ್ಗದತ್ತ, ಬಯಸಿದ್ದನ್ನು ಪಡೆಯುವತ್ತ ಕರೆದುತಂದಿತು ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ. ಲೋಕದ ವ್ಯವಹಾರಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಶರಣ ಪಥವನ್ನು ತುಳಿಯುತ್ತ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆ ಸಂಗವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ.

“ಅಕ್ಕ ಕೇಳವ್ವ ಅಕ್ಕಯ್ಯ, ನಾನೊಂದು ಕನಸಕಂಡೆ !
ಅಕ್ಕಿಯಡಕೆ ಓಲೆ ತೆಂಗಿನಕಾಯ ಕಂಡೆ !
ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಜಡೆಗಳ ಸುಲುಪಲ್ಲ ಗೊರವನು
ಭಿಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದುದ ಕಂಡೆನವ್ವ
ಮಿಕ್ಕ ಮೀರಿ ಹೋಪನ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಕೈವಿಡಿದೆನು!
ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಕಂಡು ಕಣ್ಣೆರೆದನು!”

ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ಕನಸು ಕನವರಿಕೆ ಎಲ್ಲವೂ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಸುತ್ತವೇ. ತಾನೊಂದು ಕನಸು ಕಂಡುದನ್ನು ಆಪ್ತಸಖಿಗೆ ಹೇಳುವಂತೆ ಮೇಲಿನ ವಚನ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ಅವಳು ಶಿವನಿಗೆ ಕೊಡುವ ಆಕಾರ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಜಡೆ, ಸುಲಿಪಲ್ಲ, ಗೊರವ ವೇಷಧಾರಿಯಾಗಿ ಭಿಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾಳೆ. ಕಡೆಗೆ ಅವನನ್ನು ಕೈಹಿಡಿದಾಕ್ಷಣವೇ ಕನಸಿನಿಂದ ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಹಗಲು-ಇರುಳುಗಳೆರಡರಲ್ಲಿ ಅವನ ನೆನವಿಲ್ಲದೆ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಕ್ಕನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವಷ್ಟು ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದಾಳೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಅಂತರಂಗ-ಬಹಿರಂಗಕ್ಕೂ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಪತಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡೇ ಬಾಳಿದವಳು. ಭವದ ಸಾವಿರಾರು ನಿಂದೆಗಳಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಡೆಯೇ ನಿಶ್ಚಲವಾದ ಅಚಲವಾದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕದಳಿಯತ್ತ ಸಾಗಿದಳು. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ವಚನಗಳೆಲ್ಲವೂ ಆತ್ಮಶುದ್ಧಿಯ ಕಡೆಗೆ ಮತ್ತು ಬಯಸಿದ ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಕಡೆಗೆ ಮಿಡಿಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತಿನ ಹುಡುಕಾಟಕ್ಕಿಂತ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಡುಕೊಂಡಿರುವುದು ವಿಶಿಷ್ಟ. ಇಡೀ ಸಮಾಜ ಎದುರುಬಿದ್ದರೂ ಜಗ್ಗದೆ ತಾನು ತಿಳಿದ ನಿಲುವುಗಳನ್ನೇ ಹಿಡಿದು ನಡೆದವಳು. ಅನುಭವ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿಯೂ ಅವಳನ್ನು ಒರೆಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಕಾರ್ಯವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೆನೆಯಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೆಲ್ಲವು ಅಕ್ಕ ನಡೆ-ನುಡಿಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಉತ್ತರವಿತ್ತು, ಚಿಕ್ಕವರಿಗೂ ದೊಡ್ಡವರಿಗೂ ಅಕ್ಕನಾಗಿ ಕಂಡಳು. ಸಂಕಲ್ಪದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಶ್ರೀಶೈಲದ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದು ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೊಂದಿಗೆ ಒಂದಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ೧೨ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ತಳೆದ ಅವಳ ನಿಲುವುಗಳು ಇವತ್ತಿಗೂ ಮಾದರಿ ಎನಿಸುತ್ತವೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

೧. ಅಕ್ಕನ ವಚನಗಳು - ಎಲ್.ಬಸವರಾಜ, ಸ್ವಪ್ನ ಬುಕ್ ಹೌಸ್, ೨೦೧೬.
೨. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ - ರಂ.ಶ್ರೀ ಮುಗಳಿ, ಹೆಮಂತ ಪ್ರಕಾಶನ, ೨೦೧೪.
೩. ಬಸವತತ್ವ : ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ - ಸಂ. ಮಹೇಶ

- ತಿಪ್ಪೆಶೆಟ್ಟಿ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ. ಹಂಪಿ, ೨೦೧೩.
೪. ಅನುಭವ : ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ಹುಡುಕಾಟ, ಡಾ. ಬಸವರಾಜ ಕಲ್ಲುಡಿ, ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿನಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು, ೧೯೯೭.
೫. ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳಾ ವಿಮೋಚನೆಯ ಆಂದೋಲನ, ರಾಹು, ಲಡಾಯಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಗದಗ, ೨೦೧೩.
೬. ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕತೆ, ಸಂ. ಗವೀಶ ಹಿರೇಮಠ, ಲೇಖಕಿಯರ ವೇದಿಕೆ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ, ೨೦೦೮.
೭. ಮಹಿಳೆ - ಸಾಹಿತ್ಯ, ಶಾಂತಾ ಇಮ್ರಾಪೂರ, ಚೇತನಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ಧಾರವಾಡ, ೨೦೦೧.